

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

NEP
Batch 2023-2025

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : डिसेंबर – २०२५

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (BAYH23-201)

दिनांक : १०/१२/२०२५

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) दर्शनांचे वर्गीकरण लिहा.
 - २) कोणत्याही तीन षड्दर्शनातील योग संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) अष्टांगयोगातील नियम सविस्तर लिहा.
 - ४) महर्षि पतंजलीवर निबंध लिहा.
 - ५) यम पालनाचे परिणाम सांगा.
 - ६) धारणा व ध्यान ही दोन अंगे स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) अनुबंध चतुष्टय ही संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - २) हठयोग व राजयोग यातील संबंध सांगा.
 - ३) समाधी मार्गात येणाऱ्या अडथळ्यांबरोबर कोणते विक्षेपसहभुव येतात ते सांगा.
 - ४) क्रियायोग विशद करा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) पातंजल योग दर्शनातली पादांची विभागणी
 - २) आसन
 - ३) प्रत्याहार
 - ४) तत्त्वज्ञान व दर्शन यातील फरक

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (BAYH23-201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

-
- Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)**
- 1) Write the classification of Darshans.
 - 2) Explain the yoga concept in any three Shaddarshana.
 - 3) Write the Niyam of Ashangyoga in detail.
 - 4) Write an essay on Maharishi Patanjali.
 - 5) State the result of Yama practice.
 - 6) Explain the Dharana and Dhyana.
- Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)**
- 1) Briefly explain the concept of Anubhandh Chatushtya.
 - 2) State the relationship between Hathyoga and Rajayoga.
 - 3) State the distractions that accompany the obstacles on the path of Samadhi.
 - 4) Explain Kiyayoga in detail.
- Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)**
- 1) Division of Paad in Yogdarshan
 - 2) Asana
 - 3) Pratyahara
 - 4) Difference between Philosophy and Darshana
-